

19.6.2013

Asia	Kilpailunrajoitusepäily sian- ja naudanlihanhankinnassa Atrian toimialueella
Asianosainen	Atria Oyj, Kuopio
Muut osapuolet	Hankkija-Maatalous Oy, Helsinki
Ratkaisu	Virasto poistaa asian käsittelystä.
Asian vireille tulo	Kilpailuvirasto on vastaanottanut 27.5.2010 Hankkija-Maatalous Oy:n (jäljempänä "Hankkija") toimenpidepyynnön koskien Atria Oyj:n (jäljempänä Atria") määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä sian- ja naudanlihan hankinnassa Atrian toimialueella. Lisäksi Hankkija on toimittanut täyden-nyksen toimenpidepyyntöön 28.5.2013.

Toimenpidepyynnön tekijän näkemyksen mukaan Atrian lihanhankintaan keskittyneellä tytäryhtiöllä A-Tuottajat Oy:llä (jäljempänä "A-Tuottajat") on määräävä markkina-asema omalla toimialueellaan, koska sian- ja naudanlihantuottajien tosiasiallinen mahdollisuus vaihtaa sopimuskumppania on hyvin rajoittunutta. Hankkijan mukaan Atria on syyllistynyt kiellettyyn määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön soveltamalla A-Tuottajien sian- ja naudanlihan tuotantosopimuksissaan hinnoittelua, joka käytännössä sitoo tuottajat ostamaan kaiken tarvitsemansa naudan- ja sianrehun Atrian kanssa samaan yhtiöryhmään kuuluvalta A-Rehu Oy:ltä (jäljempänä "A-Rehu").

Hankkijan mukaan, mikäli katsottaisiin, ettei Atrialla ole määräävää markkina-asemaa, tulee sen sitova hinnoittelukäytäntö katsoa kielletyksi vertikaaliseksi kilpailunrajoitukseksi rehujen jälleenmyyntimarkkinoilla. Hankkija katsoo Atrian menettelyllä olevan markkinoita jakava ja kilpailijoita poissulkeva vaikutus olennaisella osalla sian- ja naudanrehun markkinoilta. Hankkijan mukaan Atrialla ei ole objektiivisesti hyväksyttäviä perusteita sitoa lihanhankintaa ja rehunmyyntiä toisiinsa.

Asiaa on selvitetty mm. Atrialle, Hankkijalle, Raisio Oyj:lle (jäljempänä "Raisio") sekä eri kokoisille naudan- ja sianlihantuottajille lähetetyillä selvityspyynnöillä.

Asiassa saatu selvitys

A-Tuottajien maksamien ns. "rehusidonnaisten" lisien saamisen yhtenä edellytyksenä on, että tuottaja on ostanut A-Rehun valmistamia teollisia rehuseoksia teuraiden tilitystä edeltäneiden neljän kuukauden aikana. Rehusidonnaisten lisien saaminen ei sopimusehtojen mukaan edellytä yksinostoa tai muuta määrällistä ostovelvoitetta A-Rehulta.

19.6.2013

Virastolle toimitetuista selvityksistä käy ilmi, että tuottajan näkökulmasta lihatalon valinnassa lihasta saatava kokonaishinta ratkaisee. Rehusidonnaisia lisiä ei ole mainittu lihanmyyntiin vaikuttavana tekijänä.

Tuottajat eivät ole maininneet rehusidonnaisia lihan tuottajahintaan kohdistuvia lisiä myöskään rehuostoihin vaikuttavana tekijänä. Yleisesti ottaen tuottajat kilpailuttavat ostamansa rehut ja ostavat rehuja erän kerrallaan siltä toimittajalta, jolla vastaava rehu on edullisinta. Rehuja ostetaan yleensä suurissa erissä rahtikustannuksista johtuen. Osa tiloista ostaa rehuja usealta rehutoimittajalta ja osa ostaa keskitetysti toimitussopimuksen perusteella. Toimitussopimusta tehdessään tila ottaa tarjouksia rehuhyhtiöiltä ja tekee sopimuksen yhtiön kanssa, jonka hintalaatusuhde on paras. Viraston selvityksissä ei ole löydetty näyttöä siitä, että lisät kannustaisivat tuottajia keskitämään hankintansa A-Rehulle.

Johtopäätökset

Kilpailulain 31 §:n mukaan Kilpailuvirasto ryhtyy toimenpiteisiin kilpailunrajoituksen tai sen vahingollisten vaikutusten poistamiseksi, jos se katsoo elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän rajoittavan kilpailua 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettulla tavalla ja toimenpiteisiin ryhtyminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla.

Kilpailuviraston selvityksessä ei ole tullut ilmi seikkoja, jotka viittaisivat kilpailunrajoituslain 7 §:n tarkoittamaan määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön tai 5 §:n tarkoittamaan vertikaaliseen kilpailunrajoittamiseen. Virasto toteaa, että selvitysten yhteydessä ei ole löydetty näyttöä A-Tuottajien rehusidonnaisten lisien hankintoja ohjaavasta vaikutuksesta.

Koska asiassa ei ole havaittavissa määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön eikä vertikaaliseen kilpailunrajoittamiseen viittaavia seikkoja, asiassa ei ole lopputulos huomioon ottaen tarpeen määritellä täsmällisemmin relevantteja markkinoita tai sitä, onko Atrialla lain 4 §:ssä tarkoitettu määräävä markkina-asema tällaisilla markkinoilla.

Kilpailuvirasto katsoo edellä olevaan viitaten kokonaisarvionaan, että asiassa tehtyjen selvitysten yhteydessä saatu näyttö ei viittaa sellaiseen määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön tai vertikaaliseen kilpailun rajoittamiseen, joka antaisi riittävän aiheen jatkotoimenpiteille. Näin ollen asia ei lain 31 §:n nojalla anna aihetta enempään toimenpiteisiin. Kilpailuvirasto poistaa asian käsittelystä.

Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 31 §.

19.6.2013

Muutoksenhaku

Kilpailuviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n perusteella siten kuin hallintolainkäytölaissa säädetään.

Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antavat erikoistutkija Terhi Larkio, puh. 029 505 3371, ja tutkimuspäällikkö Jarno Sukanen, puh. 029 505 3352, sähköposti: etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Johtaja

Kirsi Leivo

Tutkimuspäällikkö

Jarno Sukanen